

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Piața Regele Ferdinand 55
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

Sus inimile!

Români din patru unghiuri, lăsați pe-o clipă orice alte griji la o parte și, duși de un singur gând mare, să ne dăm veselă întâlnire pe douăzeci ale lunei curgătoare în cetatea Alba-Iulia!

Să fie gândul de-a ne uni glasul într'un chiot de bucurie nefățărită pentru că Cerul milostiv parte ne-a făcut, să serbăm zece ani împliniți dela ziua, când Ardealul suferințelor de veacuri s'a aruncat liber în brațele mamei, *intregind hotarele străbune*, sfârticate de puvoii năvălirilor din Răsărit, cari n'au putut cu toată turbarea lor, decât să amâne, iar nu să înfrângă însdrăvenirea vlăstarului roman, pus de veghe în spre granițele barbarismului.

Momentul e unic în măreția lui și cel mai înălțător de suflete!

Un neam își vede, ca prin minune, răsplătit trecutul de două ori milenar de suferințe prin încheierea în unitatea *mereu* visată și pregătită de înaintași, al căror suflet n'a încetat pe o clipă să simtă și grăească la fel — peste hotarele puse de oameni, odată ici, odată colo!

Azi, liberi de fiorul lui 1918, în care vuia încă prăpădul războiului, să ne reculegem sufletul răgăsit în alvia unitară!

Să uităm tot, ce ne-a putut desbina în restriștea istoriei.

Intre zidurile lui Mihailu să strigăm iarăș:

„Eu ți-s frate

Tu-mi ești frate,

În noi doi un suflet bate.

Să 'nvărtim hora frăției

Pe pământul României“.

Vom face dovadă în fața Regelui, simbol de unitate, că zid nebiruit stăm în jurul lui și nu va fi putere, să rărească rândurile, închegate cu atâtea jertfe.

Și vom striga lumii, să ne audă, că de acum se începe adevărata istorie a poporului latin dela porțile Răsăritului, care-și cere locul său la soare, vrând să-și dea toată contribuția bogăției spiritului său la cultura și civilizația universală.

Sus inimile! Cu Dumnezeu înainte! „*Nihil sine Deo*“ (Nimic fără Dumnezeu.)

Programul serbărilor

comemorativ de la Alba-Iulia în 20 Mai

I.

În revărsatul zorilor 21 lovituri de tunuri, vor anunța solemnitatea zilei.

II.

La ora 9, primirea M. Sale Regelui, M. Sale Reginei Maria, A. S. R. Principesei-Mame, A. S. R. Principele Regent, A. S. R. Principeasa Ileana și a Inaltei Regente, înconjurați de Casa M. S. Regelui și a M. S. Reginei Maria. Pornirea Cortegiului Regal și a Inaltei Regente dela gară spre Biserica Incoronării va fi salutată prin 101 lovituri de tunuri.

III.

La ora 9:30, Te-Deum la Biserica Incoronării.

IV.

La ora 10, ședință solemnă în Sala Unirii. Desvelirea plăcilor comemorative din Sala Unirii așezate de Astra.

V.

La ora 11 jum., A. S. R. Principele Regent, împreună cu ceilalți Inalți Regenți va primi defilarea,

pe platoul dinaintea Bisericii Incoronării, în prezența M. S. Regelui, a M. S. Reginei Maria, A. S. R. Principesei-Mame și A. S. R. Principesei Ileana, în următoarea ordine: Veteranii din Războiul Independenței din 1877, delegații studenției dela Universitățile din Țară, cu drapelul roșu dela Iași, albastru dela București, galben dela Sibiu, încredințate în 1894 studenției spre a fi reunite odată, de Liga domnișoarelor române din Sibiu; junii din Brașov, arcașii din Bucovina, foștii ofițeri ai armatei moldovenești din Basarabia, fanfarele din Banat, delegația foștilor luptători din războiul Intregirii, Voluntarii ardeleni, bănățeni și bucovineni; cortegiu istoric și Armata.

VI.

La ora 13, masa populară.

DUPĂ AMIAZĂ

Deschiderea Expoziției Muzeului Unirii, sub conducerea Astei. Serbări populare.

Imnul Unirei

Pe al nostru steag e scris unire,
Unire 'n cuget și 'n simțiri,
Și sub marea lui umbră
Vom înfrunta orice loviri.
Acela 'n luptă grea se teme
Ce singur e rătăcitor,
Iar noi uniți în orice vreme
Vom fi, vom fi învingători.

Am înarmat a noastră mână
Ca să păzim un scump pământ,
Dreptatea e a lui stăpână
Și Domn e adevărul sfânt.
Și 'n cartea vecinicii scrie,
Că țări și neamuri vor peri
Iar mândra noastră Românie
Etern, etern va înflori.

Invingători, cu verde laur
Noi fruntea ne-o 'mpodobim,
Nici scumpele gramezi de aur
Drept răsplătire nu dorim
Știind că 'n viața trecătoare
Eterne fapte-am împlinit
Și chinul morții 'ngrozitoare
Bogat, bogat e răsplătit.

ANDREI BĂRSEANU

Femeiușca Olandeză

Opereta lui Kalman Emeric „Femeiușca olandeză“ — a fost jucată pe scena din Reghin de către diletanții confrăți sași, — sub conducerea harnicului dirijor al societății de muzică din Reghin, dl Haase. Cu toată greutatea inerentă unei producțiuni culturale, împreunate cu muzică, recitare, cân-

țări și dansuri — opereta reprezentată n'afost numai o încercare, ci și o adevărată realizare. Piesa a avut puls și joc scenic foarte bine reușit, cum rar am avut ocazia să vedem. Este o linie de continuă îmbunătățire a puterilor, cari de astă dată ne-au dat un ansamblu, cum nu se putea aștepta mai bun.

Dintre debutanți remarcăm în deosebi prestațiunile persoanelor principale — reprezentate de dsoara Lucy Wermscher, un sopran clar în timbru dulce, mai ales în actul al doilea unde se întâmplă întâlnirea cu tenorul cald și puternic al dlui Egon Fabian. Escelența burlescă înfățișată de dl Benyowsky a dat un comic savuros diverselor scene cu adevărat ilariante — pagubă, că glasul nu-l ajută în deajuns în jocul său atât de simpativ publicului. Foarte bine deasemenea secunda păreche îndrăgostită dsoara Herta Gross și dl Lenz Fischer invențioși în gesturi, glas și mimică. — Anturajul corect și instruit.

Dacă în unele locuri, muzica n'a chiar redat cu exactitate, explicativul sentimentelor de pe scenă, dacă bățul de maistru a fost în multe locuri prea viguros, toluși trebuie să recunoaștem, că opereta — în felul cum a reușit-a satisfăcut exigențele cele mai pretențioase ale publicului. Încă o vorbă bună pentru îngrijită decorare a scenei și pentru eleganța debutanților, cari au dat un cadru plăcut desfășurării întregii reprezentațiuni.

Cum a decurs ziua de 10 Maiu la Reghin

Anul acesta ziua de 10 Maiu s'a sărbătorit în orașul nostru cu mai mare pompă decât în anii trecuți.

La ora 9 dimineața au avut loc festivaluri ocazionale la fiecare școală din oraș, arătându-se însemnăta sărbătorii de 10 Maiu.

La ora 10 s'a oficiat serviciu divin în fiecare biserică, luând parte autoritățile, școlile și publicul din oraș.

După terminarea serviciilor divine, la ora 11, toate autoritățile, școlile și un imens public s'a adunat în fața primăriei orașului, unde s'a continuat desfășurarea programului serbării.

După intonarea Imnului Regal de către muzica orașului a urmat un punct de cor executat de corul elevilor gimnazului român de stat din Reghin, sub conducerea dlui profesor Botezan. După aceea dl protopop Ioan Maloș a rostit o frumoasă cuvântare, relevând istorica însemnătate a zilei de zece Maiu, ziua care întrunește în ea toate evenimentele mari, toate paginile de glorie ale neamului nostru. A urmat, apoi, un punct de cor executat de corul sășesc sub conducerea dlui profesor Haase, și un punct de cor executat de corul maghiar sub conducerea dlui G. Heiter.

A urmat defilarea școlilor, care s'a făcut în acordurile muzicii orașului.

Serbările s'au încheiat cu sădirea stejarului Unirii, în grădina gimnazului român.

Limba noastră

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri infundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

Limba noastră-i foc, ce arde
Într'un neam, ce fără veste
S'a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.

Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roiu de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.

Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara;
La rostirea ei, bătrânii
Cu sudori sfînșit-au țara.

Limba noastră-i frunza verde,
Sbuciumul din codrii veșnici,
Nistrul lin, ce'n valuri pierde
Ai luceferilor sfesnici.

Inviați-vă dar graiul
Ruginit de multă vreme —
Ștergeți stinul, mucegaiul
Al uitării'n care geme.

Strângeți piatra lucitoare
Ce din soare se aprinde,
Si-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvinte.

Al. Mateevici

Aniversarea Unirii

Națiunea română din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, adunată prin reprezentanții săi legali și prin mulțimea populară de peste 150.000 oameni, a hotărât, la 1 Decembrie 1918, la Alba-Iulia, realizarea prin orice jertfe a unității naționale, drept urmare a luptelor date timp de 200 de ani, cu prețul atâtor martiri, pentru libertatea și independența națională. Într'un moment de înaltă inspirație, întreaga suflare românească s'a unit într'un singur gând și într'o singură simțire: sfărâmarea lanțurilor seculare de robie și înălțarea neamului românesc în șirul națiunilor cu desăvârșire stăpâne pe soarta lor.

Hotărârile luate au statornicit pentru totdeauna țelurile naționale și politice spre cari trebuia să tindă națiunea română pe veci unită.

Nici-o jertfă și nici-o muncă nu este prea mare și nu este prea grea, pentru a atinge aceste țeluri.

Mărirea neamului românesc, păstrarea și îmbogățirea patrimoniului național prin încheierea cât mai strânsă a suferințelor comun românească, printr'o democrație națională și printr'o dreptate socială, va fi încoronarea străduințelor de veacuri cari au primit cea mai înaltă satisfacție prin neperitoarele evenimente ale zilei istorice pe care o sărbătorim.

IULIU MANIU.

Cei zece ani de unire sunt pentru Ardeal piatra tare, încheiată din cimentarra sufletească a tuturor fiilor acestui neam — morți și vii — pe care nici o putere din lume nu o va putea sfărâma.

Voicu Nițescu
Ministrul Ardealului

România Mare este creația întregului popor românesc. Rostul partidelor politice în pregătirea și făurirea Unirii a fost mare. Dar la temelie lor a stat dârzenia poporului nostru călit în focul suferințelor milenare și pe deasupra a jălăit geniul rasei noastre.

Pantelimon Halippa
Ministrul Basarabiei

Generația fericită care după o cale lungă și spinoasă în direcția aspirațiilor naționale a putut să se vadă ajunsă pe o culme luminoasă.

Fericită nația și țara, care din generație în generație trece dela o culme la alta mai înaltă.

O culme și un popas cu vederi înălțătoare a fost dat să aibă generația care a trăit împlinirea unui ideal național, unirea tuturor Românilor într'o Românie mare și tare.

Teofil Sauciu-Săveanu
Ministrul Bucovinei

A alergat Nația la Alba-Iulia — tocmai la Alba-Iulia, unde călăul ucisese pe mucenicii Libertății românești a Ardealului — și prin feciorii ei cei mai mândri și mai luminați — scuturându-se de rămășițele lanțurilor rupte cu tunul războiului — a proclamat Unirea pe vecie cu Patria Mamă.

Sângele care a curs nu a curs în deșert.

Este sus un Dumnezeu, care nu e numai al oamenilor — ci și al popoarelor.

Și de atunci avem România Mare, România tuturor Românilor, adunați laolaltă, în țara lor, stăpâni în ea, liberi în ea.

I. Mihalache

Acum, când întreaga țară sărbătorește unirea tuturor Românilor, ași dori ca fiecare bun

Român să-și îndrepte gândul său de grație și pietate către aceia cari, jertfindu-și viața pentru realizarea visului nostru, ne-au dat cea mai strălucită pildă de patriotism și iubire de țară.

Dr. Ștefan Ciceo Pop

Președintele Adunării deputaților

Idealismul generațiilor de mucenici ai ideii unității naționale, obligă pe toți fiii neamului, să lase sfântă moștenire urmașilor, o Românie închiegată într'un suflet și o voință.

Alex. Vaida-Voevod

Viitorul României întregite depinde mai mult de vrednicia fiilor săi de cât de bogățiile Patriei.

G. G. Mironescu

Nu e cu puțință ca acest pământ, plămădit o miie de ani din trupurile celor ce au murit nădăjduind o dreptate românească, să nu simtă că minunea s'a împlinit.

Sever Bocu

Ministrul Banatului

În clipa, în care toate inimile românești se unesc în aceeași tresăltare de bucurie pentru marea faptă a unirii, conștiințele românești sunt datoare să facă legământul sfânt să înmiiască eforturile pentru recăștigarea timpului de zece ani, pierdut pentru națiune, în urma unei stăpâniri, al cărei țel suprem a fost sporirea puterii sale de dominațiune, în dauna puterii statului.

V. Madgearu

De azi înainte unitatea sufletească este deplin realizată, pentru că numai din acest moment nația românească simte că guvernul, care o reprezintă, are în sânul lui, ca exponenți reali, toate figurile istorice ale provinciilor unite.

D. R. Ioanițescu

Rândunele

Au sosit din depărtare
Stoluri dragi de rândunele —
Ciripind își caută cuibul
Imprejurul casei mele;

Și-i așa pustietate
Azi în curte și'n grădină
Chiar și'n sborul lor se vede
Neliniste — neodhină.

Cu aripile de fulguri
Pare că ne cheamă-afară:
— Ia ieșiți să vedeți și voi
Drăguțu primăvară!

Nu răspunde însă nimeni
Giamurile casei's sparte
Și stăpânii de-altădată
Par'că-s duși acum departe

Pe subț brazii din grădină
Nu-i un suflet să se'ncaște —
Nici în râul ce aleargă
Fața'n apă să-și descănte;

Doar o biată rândunică
Stând pe cumpăna fântânii
Se întreabă supărată:
Oare unde's duși stăpânii?

Vasile B. Munteșcu.

*) Din vol. „Din temniță și exil” — 1916-1918 — ce va apărea în curând.

Ziua eroilor

Pe vremea Romanilor — străbunii poporului nostru — nu era mai rușinoasă nenorocire pentru cineva, decât să moară fără pomenire. Fiecare dorea să aibă atâta vrednicie în rândul rudenilor și a cunoscuților, ca cei rămași în urma lui să-i aprindă candela de veghe și să-i treacă figura de ceară între păzitorii casei. Credeau Romanii vechi, în păgânătatea lor, că morții străjuiesc vatra casei și o feresc de multă năpastă, și drept semn de închinare întru chipau pe cei morți în figuri de ceară și îi așezau într'o boltă anume destinată pentru zeli familiari numiți „manes”.

Creștinătatea nu s'a lepădat de aceste vechi datini omenești, dar și-a schimbat forma de închinare. Nu mai stau în credința noastră morții familiei ca zeli ocrotitori, ci urmașii îndeplinesc o bună faptă dacă rostesc rugăciuni pentru iertarea și în veci pomenirea celor trecuți în împărăția vecinicii. Și

CARTEA

de Alexandru Lupeanu

Iată marea vorbă, cu înțeles adânc, care cheazășuiește viața popoarelor! Iată emnul de mântuire al vremilor noastre...

De când dăinuiesc neamuri de oameni pe acest pământ de Dumnezeu păzit, au fost totdeauna mijloace anumite, unelte mari să le zicem, cari au hotărât viața omenească, au îndreptat-o spre matca adâncă croită de Ziditorul lumii. Într'o vreme traiul singuraticilor ca și al popoarelor, atârna dela puterea brațelor, dela ascuțitul sabiei și greutatea buzduganelor, iar mai târziu dela mulțimea puștilor și a gurilor de tun. Astăzi însă viața e hotărâtă de carte, luminătoarea minților și deșteptătoarea sufletelor. Astăzi o

singură armă e mai puternică ca toată spuza oțelului ucigătoare, ca toată grozăvenia tunurilor, o armă fără tăiș poftitor de sânge cald, o armă blândă, care se îndreaptă minții: cartea, cartea mântuitoare.

Noi Românii, popor cununat cu năcazurile și cu greul vieții, în trecutul nostru sbuciumat am știut prețului acest semn al vremurilor luminei. Bisericițele noastre de lemn din margini de sat, sunt pline până astăzi pe poliți de cărți bătrâne, ferecate în tureci măcinați de vreme, cumpărate cu mari cheltuieli și cu grea osteneală, de pe la mănăstiri depărtate. Și, aceste teancuri de foi îngălbenite și roase de cari, au fost socotite totdeauna ca un lucru sfânt de bieții noștri strămoși asupriți de toată lumea. Graiul cărților a fost ca cea mai înaltă înțelepciune, ca un glas ce-

resc coborât de sfinți în șirurile pestrițe ale slovelor. Oamenii cunosători de buchi s'au bucurat totdeauna de aleasă cinste în neamul nostru. Dar până când noi Românii, și mai ales sătenii, am ținut că învățătura și cărțile sunt numai pe seama diecilor și a popilor, cari trebuie să ne cetească din ele molitvele și evanghelia, până atunci neamurile mai sprintene la înnoiri, mai norocoase, au înțeles marea putere a cărții pentru toate tărâmurile vieții pământestii, și cu mâna pe peană și pe carte, s'au avântat sus, au ajuns departe pe scara înaintării.

Noi sătenii din țara asta a Ardealului până aproape încoace, încoace de tot, cunoaștem o singură însemnare, pe care o știam ceti și noi: *răvașul*. Am văzut cu toții, și poate vedem și astăzi,

cum își socotesc părinții noștri oile și clăile de grâu pe nuielușe de goron, în creștături, sau pe boane de cucuruz. Din popa nost încolo, care cetia psaltirea și slujbele bisericii, și din diacul dela strană, care aducea pe nas o bogorodicină, sau număra pe degete un: *az, buche, vede, glagore, dobra, jivete*, — alți cărturari nu ne prea înbulziau satele noastre din adâncuri de văi. Abia dela o vreme au venit tinerii cu ochi luminoși, subțireii dascăli dela școlile Blajului sau ale Sibiiului ca să ne adune copilașii de pe lângă vituțe și dela pluguri, și să ne samene și nouă sâmburile de vrajă al luminii, cunoștința cărții atotputernice. Abia acum, în ceasul din urmă al deșteptării, începem a ne desface și noi ochii multă vreme cuprinși de somn adânc

în trecut ca și în zilele de azi ne leagă cea mai pioasă simțire față de toți aceia cari au trecut dincolo de mormânt, și acest simțământ crește cu atât mai tare, cu cât cei morți au stat mai aproape de noi sau chiar s'au jertfit pentru binele nostru.

În așezămintele bisericești avem o sfântă sărbătoare, cea a Înălțării Domnului, închinată cultului eroilor — celor morți pentru libertatea și dreptatea neamului nostru. Dacă se gândește omul bine, că în lumea aceasta necăgita, cât de vrednică mai presus de orice laudă este moartea acelora cari s'au stâns pe câmpul de luptă, înțelegem evlavia cu care trebuie să sărbătorim pe eroii neamului nostru.

Anul acesta s'a făcut o serbare profund mișcătoare în cinstea celor căzuți în război, pe câmpul de luptă dela Mărășești. Înalta Regentă, în frunte cu Sanctitatea Sa Patriarhul Miron și dl G. Buzdugan, însoțiți de membrii guvernului

și cu participarea parlamentarilor și a bărbatilor politici din toate partidele, — s'au rugat pentru odihna vecinică a celor cari au plătit cu sângele lor desrobirea neamului. La serviciul divin însuși Sanctitatea Sa a rostit rugăciunea de deslegare, iar înaltul Regent Buzdugan a cetit o adânc simțită cuvântare întru pomenirea celor morți. În numele guvernului și al armatei a răspuns dl ministru de război general Cihosky, aducând prinos de recunoștință mai ales eroilor dela Mărășești, cari au zdrobit trufia dușmanului în zilele de cea mai grea cumpănă a țării românești.

Pe un loc mai ridicat s'a clădit frumosul mauzoleu din inițiativa societății invalizilor și orfanilor de război, unde odihnesc osemintele celor căzuți — bolta de veci a fiilor ocrotitori „manes” ai poporului nostru — în fața căroră neamul nostru întreg dator este să se plece cu adevărată recunoștință.

Cum s'a serbat ziua de 10 Maiu la București

(București, 11 Maiu.) O zi binecuvântă de Dumnezeu cu lumină și cer senin a îngăduit ca marile serbări ale Unirii să se desfășoare în toată frumusețea lor plănuită.

Anul acest ziua de 10 Maiu s'a sărbătorit în capitala țării cu o deosebită solemnitate. Capitala a fost îmbrăcată într'o adevărată haină de sărbătoare. Toate edificiile publice și particulare au arborat drapelul tricolor, au împodobit casele cu flori și cu covoare naționale.

În dimineața zilei de 10 Maiu 21 bubuituri de tun au anunțat începerea marilor serbări naționale.

Serviciul divin dela Patriarhie
În prezența M. Sale Regelui Mihai, a familiei regale, a Înălților Regenți, a membrilor guvernului, a reprezentanților țărilor streine, a parlamentarilor, a altor demnitari înalți ai țării și a unui public foarte numeros, s'a oficiat Te-Deumul cu un deosebit fast. După terminarea serviciului din cortegiul a pornit la șoseaua Jianu, pentru primirea defilărilor.

La șosea

Pe întregul parcurs al cortegiului aștepta mulțimea în pâcuri dese, mărginite de cordoanele militare, cari au străjuit pentru menținerea ordinii

celi mai desăvârșite. La orele 11 a. m. sosește la șosea M. S. Regele Mihai însoțit de Regina-bunică Maria. Apoi sosesc trăsurile echipate pitoresc, aducând pe A. S. R. principesa mamă, M. S. Regina Elisabeta a Greciei și pe Înălții Regenți. Odată cu dâșii ocupă loc în tribuna regală înalții demnitari ai țării, iar alături se instalează reprezentanții diplomați ai tuturor țărilor. Față în față sunt lojele parlamentarilor și ale publicului, cari fac o călduroasă primire cortegiului regal.

Suita de generali

Pe un cal alb ca spuma aapă prințul regent Nicolae întovărășit de generalii armatei și de atașajii militari streini, așezându-se în față ca să primească defilarea. Deschiderea cortegiului o fac bătrânii veterani din anul 1877, îmbrăcați, unii dintre ei, cu hainele lor originale de dorobanji. Publicul îi aclamă cu căldură și aplaudă frenetic pe acești soli vii ai trecutelor glorii dela Plevna și Smârdan. Urmează un grup al invalizilor din război, după cari trec în fața tribunelor ormașii bravilor cercetași. Lumea e emoționată de prezentarea tinerei generații și aplaudă cu entuziasm pe micii ostași înșiruiți în rân-

prindem a zări bobotaia mare, care a luminat calea atâtor popoare dela apus de soare, mai puternice și mai fericite ca noi sub toate privirile.

Dar dacă prindem a zări lumina, dacă începem a prețui cartea, acest județ al vremii, să ne pătrundem de marile ei foloase și să o cinstim, așa dupăcum o cere lipsa noastră de popor cam înapoiat în toate privințele. Să-i înțelegem rostul mai ales acasă, *in familie*, afară de școală, pentru toți cari am ajuns la pricepere: tineri și bătrâni, bărbați și femei. Cartea e un mijloc al înaintării, care nu este legat numai de petrecerea în școală sau în tinda bisericii. Cartea nu e legată de o anumită vârstă, de copilărie sau de juneț. Astăzi învățăturile sunt atât de multe și mai ales atât de felurite, încât cer o viață între-

gă, cer toate clipele unui trai de om.

Deci să înțelegem bine, că cu școala nu s'a gătat învățătura. Abecedarul și Cartea de cetire a dascălului din satul nostru sunt numai porțița, care ne deschid ogorul nemărginit al învățăturilor. Dacă ne vrem binele nostru, al copiilor și al părinților, binele neamului nostru, să pricepem că cartea trebuie să ne fie tovarășul tuturor zilelor noastre.

Când nu ținem plugul de coarne sau coasa de toporiște, în clipele de odihnă sau de veselie, să frunzărăm foile vrăjite ale cărții, să deschidem gazetele, și să cetim, să învățăm, să ne luminăm, să ne *mântuim*...

Carte, multă carte, dragi săteni ai noștri!

(Din volumul: De vorbă cu sătenii.)

duri bine ordonate. În urma lor defilează armata. Mândră, vitează și impunătoare. Trec steagurile, trec ofiterii, vin regimentele, urmate de artilerie și cavalerie într'un lung și grandios cortegiu de mai bine de-un ceas și jumătate. A. S. R. principele Nicolae dă salutul militar și încheie cortegiul însoțind trăsurile regale, cari pornesc îndărăpt spre palat.

Expoziții

După masă s'a făcut inaugurarea expozițiilor de artă casnică la cercul militar și de artă decorativă și antică în palatul de expoziție din parcul Carol. La ambeie expoziții a participat M. S. Regina Maria însoțită de principesa mamă și de Regina Greciei. Lume imensă a aclamat venirea înalților oaspeți la aceste expoziții, unde s'au putut vedea multe lucruri frumoase de adevărată artă națională.

Distracții

Pentru marele public s'au aranjat mari serbări populare la arenele romane, cu participarea a numeroși artiști reputați și o întrecere sportivă între echipele de foot-ball România Jugoslavia. Rezultatul acestui match a fost 3:2 în favorul oaspeților jugoslavi. Pe străzile Bucureștiului erau postate, pe piețele principale, întări-toare radiofonice, cari transmiteau admirabilele concerte în auzul miilor de ascultători.

Seara

O ilumiție grandioasă a complectat frumoasele serbări. Toate localurile publice au fost splendid înfrumusețate cu becuri colorate, cari împrăștiu lumina în cascade și felurite forme artistice. La orele 9 seara a avut loc retragerea cu torțe, în mijlocul unei mulțimi nesfârșite și fericite.

Unul din cei de față.

Dnii Iancu Prohib, fost director de poliție, și Subcomisar Marin Prodea nu mai funcționează la poliția Reghin.

Publicațiune

În ziua de 18 Februarie 1929 pe teritoriul comunei Simian-Mehedinji, în apropierea fabricii de spirt Banovița, s'a găsit cadavrul unei femei a cărei identitate nu s'a putut stabili, în etate de 30—35 ani, de statură mijlocie, părul negru și ochii căprui. Găsită complet dezbrăcată, femeia avea pe cap o broboada de pânză albă, vârgată, subțire și veche rupându-se ușor, iar în jurul grumajilor o basma de mătășică de culoare liliachie.

Autopsia a stabilit că este vorba de un omor, întrucât cadavrul prezenta 19 leziuni înțepate, în adâncime de 1-5 centimetru, în jurul ochiului stâng, urechii stângi, temporalului drept, în reginea laringelui, pe lătura stângă a trunchiului, pe spate, pe fesse și în coapse. În afară de aceste înțepături cadavrul mai prezinta contuziuni la ceafă, pe brațe și pe dosul mâinilor. De notat că în regiunea stângă a ombilicului (buric) cadavrul prezinta o cicatrice mare, veche, probabil cauzată pe vreo arsură, și dl Medic legist arată că pare să fi fost bine hrănită și alcoolică.

Cei ce au vreo cunoștință sau bănueli temeinice, sunt rugați să dea îndată lămuriri Cabinetului I. de Instrucție din Tribunalul Mehedinji.

Știri

† Iuliu Graur, preot def. în Poarta, a încetat din viață în ziua de 16 Aprilie a. c., în anul al 80-lea al vieții și al 50-lea al preoției.

Odihnească în pace!

Culturale. Duminecă, 5 Maiu crt., cercul cultural Reghin al inv. a ținut ședință și conferințe populare în comuna Petelea. Seria conferințelor pentru popor a fost deschisă de dl dir. Alexandru Moldovan, președintele cercului, după care a vorbit dl inv. Constantinescu din Gornești, apoi dl inv. Petru Pragai din Reghin și dl avocat Dr. Enea Popa, care a luat parte la aceste conferințe ca delegat al desp. Reghin al „Astrei”. După fiecare cuvântara, elevii școlii primare, sub conducerea dlui inv.-dir. Butnariu, au cântat în cor și au declamat poezii. În aceeași zi a ținut conferințe popoarele și cercul cultural Căcuciu al inv., în comuna Căcuciu, unde au vorbit dd. Dr. Eugen Nicoară din partea desp. Reghin al „Astrei”, pâr. Ioan Suci, teol. abs., Cizmașiu și inv. Popescu. În ziua de 12 Maiu crt. s'au ținut conferințe populare în comuna Mureș-mort, unde au vorbit dd. Dr. Eugen Nicoară, dir.-desp. Reghin al „Astrei”, și dl Șulariu, președ. cercului inv. La aceste conferințe a luat parte și un număr mare de unguri, cărora li s'a vorbit și în limba lor.

Ministerul de comunicații. Dl general Alebra, ministru al comunicațiilor, și-a dat demisia (mulțumita) din guvern, după ce lungul concediu de boală ce l-a avut n'a contribuit la restabilirea sănătății sale. În locul dâșului va conduce interimatul dl ministru Madgearu, care între timp a și pregătit noul proiect pentru reorganizarea căilor ferate. Prin acest nou proiect se dă o deplină autonomie căilor ferate române, așa că acest important serviciu al statului se va gospodări de-acum înaintă singur. Prin autonomizarea serviciilor P. T. T. și C. F. R. ministerul comunicațiilor va înceta, întrucât n'are nici o atribuție pe viitor care să-i poată justifica existența.

Grindină. Călători sosiți din Cluj aduc știrea, că zilele trecute a bătut în Cluj și jur a grindină cumplită, cauzând mari pagube locuitorilor.

Românii din America la serbările unirii. Pentru a lua parte la marile și impunătoarele serbări ale aniversării alor zece ani dela unirea Ardealului cu Patria Mamă, au sosit din America mai multe sute de Români, cărora li s'a făcut o foarte frumoasă primire în capitala țării, precum li se va face și la 20 Maiu la Alba-Iuliu.

Foc. În seara zilei de 12 Maiu crt. un foc groaznic a izbucnit la casa dlui Galamb din Reghin, pustiind complect un grajd și o șură.

Munca femeii dela sate. Dl Dr. Iuliu Moldovan, prof. univ. și secretarul general al Ministerului sănătății, se interesează de aproape de munca femeilor noastre dela sate. Deaceia a cerut medicilor primari de județele și inspectorilor sanitari să raporteze cât timp lucrează femeile însărcinate până înainte de naștere. S'a constatat, anume, că lucrând femeia însărcinată prea mult și greu, și până aproape de timpul nașterii, naște copii slabi. Ministerul sănătății a mai cerut și o statistică care să arete numărul femeilor cari lucrează la câmp alături de bărbați, precum și a femeilor cari lucrează în fabrici, ateliere sau în industria casnică.

Oprirea muncii de noapte pentru copil și femei. Din partea inspectoratului muncii se înștiințează toți meseriașii și negustorii, îndeosebi brutarii (pitarii, pecii), că noaptea e oprită orice fel de muncă pentru tinerii sub 18 ani și pentru orice femeie. Băieții și fetele sub 16 ani sunt oprii dela lucru dela orele 10 seara până la 6 dimineața, iar cei dela 16-18 ani dela 10 seara până la 5 dimineața.

Un miliard de lei pentru agricultură (plugărie) și creșterea vitelor. Din împrumutul primit de țara noastră din străinătate, Ministerul agriculturii a cerut un miliard de lei pentru a veni cât de grabnic în ajutorul agriculturii și a creșterii vitelor. Din suma de un miliard de lei, o sută de milioane se vor întrebuința pentru a face producătoare terenurile, pe cari în fiecare an le acopere apele revărsate ale Dunării; 90 milioane de lei se vor întrebuința pentru împăduriri; 380 milioane pentru procurare de armăsari, tauri, vieri și berbeci de rasă: 108 de milioane lei se vor întrebuința pentru a se clădi grajduri potrivite pentru aceste reproducători; pentru vii se vor întrebuința 80 milioane lei, pentru mașini 78 milioane lei, pentru semințe îmbunătățite 15 milioane lei, pentru semințe de lucernă 100 milioane lei, pentru îmbunătățiri la ferme 100 milioane lei, pentru creșterea viermilor de mătăsă 4 $\frac{1}{2}$ milioane lei și pentru grădinarit 52 $\frac{1}{2}$ milioane lei.

Despărțământul Reghin al „Astrei“.

Convocare

În înțelesul statutelor, membrii despărțământului Reghin al „Astrei“ se convoacă la

ADUNAREA GENERALĂ

ce se va ține în Reghin (sala festivă a Primăriei orașului), în ziua de **Joi, 6 Iunie 1929, orele 2 p. m.**, cu următoarea

ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale;
2. Raportul secretarului;
3. Raportul casierului;
4. Alegerea comisiei pentru cenzurarea socotelilor pe anul 1928/1929 și a proiectului de buget pe anul 1929/1930.
5. Inscrierea de membri noi;
6. Eventuale propuneri.

Reghin, la 15 Maiu 1929.

Dr. Eugen Nicoară
președinte.

Dr. Enea Popa
secretar.

Restaurantul Carmen Silva!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, cumcă restaurantul din pădurea „Carmen Silva“, din Reghin, s'a deschis sub conducerea mea, unde voui sta la dispoziția onoratului public zilnic cu mâncări reci și calde, precum și cu băuturi alese, pe lângă serviciu prompt și prețuri solide. Rugând sprijinul onor. public, semnez cu toată stima

767

Ioan Schneidhoffer.

No. 508/3—1929 port.

771

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică, că în baza deciziei No. 18.389—1928 a judecătorie mixte Reghin în favorul reclamantului Louvre Leopold Goldstein reprezentat prin avocat Dr. Kapusy Dezsó pentru încasarea creanței de 7959 Lei și accesorii, se fixează termen de licitație pe ziua de 24 Maiu 1929 orele 4 p. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: mobile de casă în valoare de 16.300 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 25 Aprilie 1929.

Fülöp Géza, portărel.

Anunț.

In orașul nostru s'a deschis, sub conducerea dlui Dr. NICOARĂ, un atelier modern de cosmetică aranjat cu toate aparatele tehnice moderne. În acest atelier se face, după invențiunile cele mai noi, cea mai bună îngrijire a pielii.

Ord. zilnic:
dela ora 12—1și 4—6.

No. G. 413/3 exe. 929.

769

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziei No. G. 10935/1926 a Judecătorie mixtă Reghin în favorul reclamantului Alexandru Bene reprezentat prin avocat Dr. Wilhelm Kornhoffer pentru încasarea creanței de 703 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 29 Maiu 1929, orele 10 a. m. la fața locului în Gurghiu unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: mobile în valoare de Lei 11.000. În caz nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 8 Maiu 1929.

Fülöp Géza, portărel.

No. 569/3—1929.

766

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziei No. 6552—1928 a judecătorie mixte Reghin în favorul reclamantului Pop Ioan repr. prin avocat Dr. Ioan Harșia pentru încasarea creanței de Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 17 Maiu 1929 orele 5 p. m. la fața locului în Ibănești unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: căruță, vișel, vacă, 2 porci în valoare 7600 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 25 Aprilie 1929.

Fülöp Géza, portărel.

No. 466-3—1929

772

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziei No. 1294 1928 a judecătorie mixte Reghin în favorul reclamantului frații Szmolka repr. prin avocat Dr. Edmund Keintzel pentru încasarea creanței de 1400 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 29 Maiu 1929 orele 1 p. m. la fața locului în Glăjărie unde se vor vinde prin licitație publică: cai, căruță în valoare 6500 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 9 Maiu 1929.

Fülöp Géza, portărel

No. 467-3—1929 ex.

773

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziei No. 2514 1929 a Jud. mixte Reghin în favorul reclamantului Wachner Ernst repr. prin avocat Dr. Eduard Keintzel pentru încasarea creanței de 1146 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 29 Maiu 1929 orele 6 p. m. la fața locului în Jabenia unde se vor vinde prin licitație publică: cai și căruță în valoare de 10.000 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 9 Maiu 1929.

Fülöp Géza, portărel

No. 499/3—1929.

770

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziei No. G. 11559—1928 a judecătorie mixtă Reghin în favorul reclamantului Borsan Ioan reprezentat prin avocat Dr. Ioan Harșia pentru încasarea creanței de 2300 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 18 Maiu 1929 orele 11 a. m. la fața locului în Râpa de sus unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: mașină de cusut, mișină pentru îmblățit în valoare de 12.300 Lei. În az de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 30 Aprilie 1929.

Fülöp Géza, portărel.

No. G. 568/3—1929.

765

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziei No. 11208 1928 a judecătorie mixte Reghin în favorul reclamantului Fola J. Petrea reprezentat prin avocat Dr. Ioan Harșia pentru încasarea creanței de 5400 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 23 Maiu 1929, orele 11 a. m. la fața locului în Jabenia unde se vor vinde prin licitație publică: cai, căruță în valoare de 11.000 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 25 Aprilie 1929.

Fülöp Géza, portărel.

No. G. 1427-3 ex. 1929.

768

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin această publică că în baza deciziei No. 12.255 1927 a Judecătorie mixte Reghin în favorul reclamantului Marcovits S. A. Oradea reprezentat prin avocat Dr. Iosif Keppich pentru încasarea creanței de 7038 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 24 Maiu 1929 orele 2 p. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitație publică: mobile de casă în valoare de 15.600 Lei În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 25 Aprilie 1929.

Fülöp Géza portărel.

No. 208—1929 exec.

774

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunoștința publică, că în baza deciziei No. 10102—1927 al judecătorie mixte Reghin și No. G. 18105—1927 a judecătorie mixte Reghin în favorul executorilor Guțmann Bernat, comerciant din Toplița repr. prin avocat Dr. Lázár Schwarz din Toplița pentru încasarea capitalului de 275 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 1 Iulie 1929 orele 10 a. m. în comuna Toplița cuțu Călimănel, la fața locului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 2 cai, 1 masă și 1 grajd de lemne edificate pe tălpi în valoare de 10.100 Lei. În caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenzunea care e de încasat face 75 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 15 Iunie 1926 după cap. de 275 Lei, iar speșele până acum staverite de 2948 Lei.

Toplița, la 6 Maiu 1929.

E. Hügel, (ss) exec. jud.

No. 477-3 exec. 1929.

761

Publicație de licitație.

Subsemnatul Portărel prin această publică, că în baza deciziei No. 2512 1929 a Judecătorie mixte Reghin în favorul reclamantului Miclăuș Ioan reprezentat prin avocat Dr. Ioan Luca pentru încasarea creanței de 3226 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 24 Maiu 1929, orele 11 a. m. la fața locului în Petelea undese vor vinde prin licitație publică: mobile în valoare de 7300 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 25 Aprilie 1929.

Fülöp Géza, portărel.

No. G. 479-3 exec. 1929.

763

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziei No. G. 2510—1929 a judecătorie mixte Reghin în favorul reclamantului Biserica gr. Cath. reprezentat prin avocat Dr. Ioan Luca pentru încasarea creanței de Lei 12.500 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 15 Maiu 1929, la orele 1 p. m., la fața locului în Morăreni unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: vite, cai și fân în valoare de 44.800 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 25 Aprilie 1929.

Fülöp Géza portărel.

No. G. 478/1929.

762

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziei No. 2511/1929 a judecătorie mixte Reghin în favorul reclamantului Ilarie Boia reprezentat prin avocat Dr. Ioan Luca pentru încasarea creanței de 2764 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 15 Maiu 1929 orele 1 p. m. la fața locului în Morăreni unde se vor vinde prin licitație publică: vite, caii și mobile în valoare de 8000 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

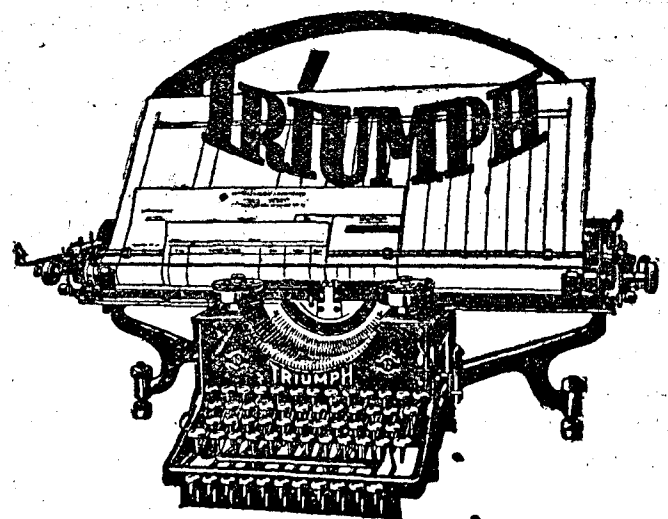
Reghin, la 25 Aprilie 1929.

Fülöp Géza portărel.

Foia românească

„Sămănătorul“

citiți-o și abonați-o.

Mașina de scris

cea mai capabilă din toate mașinile de scris din lumea mare, ușor de folosit, cea mai durabilă, construcția cea mai precisă. Se poate procura la

Librăria Nouă, Reghin.

Orice reparaturi de mașini de scris se primesc aici spre executare precisă.